

**Programmabureau
Nederland Open in Verbinding (NOiV)**

WERKPLAN 2009

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	3
1.1 Algemeen.....	3
1.2 Open source en open standaarden.....	3
1.3 Werkwijze programmabureau.....	4
1.4 Leeswijzer.....	5
2. Visie, Missie & Strategie.....	6
2.1 Visie.....	6
2.2 Missie.....	6
2.3 SWOT-analyse.....	7
2.4 Strategie.....	7
2.5 Samenwerking, relatiemanagement, ambassadeurs.....	9
3. Projecten.....	11
3.1 Open standaarden.....	11
3.2 Open source software.....	16
3.3 Advies, Onderzoek & Monitoring.....	20
3.4 Communicatie.....	25
4. Bijlage 1: Uitvoeringsagenda NUP: relatie met NOiV.....	27

1 Inleiding

1.1 Algemeen

Voor u ligt het werkplan 2009 van het programmabureau (PB) *Nederland Open in Verbinding* (NOiV). 2008 is het jaar van de start geweest. Het vraagstuk van het verbinden van open standaarden en open source software aan de praktijk van de uitvoering bij de overheid is voor het programmabureau het motto: “*van (be)denken naar doen!*” In 2008 zijn het Nationaal Uitvoeringsprogramma (NUP) en Digitale Werkplek Rijk (DWR) als krachtige 'draaggolven' voor NOiV ontstaan.

In 2009 gaan we het vraagstuk meer op de kaart zetten en verbinden wat al loopt, zodat afgekeken en nagedaan kan worden. Sectoren zorg en onderwijs komen aan bod. De uitdaging is om in die grote en complexe domeinen een begin(netje) te voorschijn te trekken. Daarbij wordt gepoogd bij de voortschrijdende webontwikkelingen (web 3.0) aan te sluiten, waar mogelijk. De inzet van een jeugdreferentiegroep wordt overwogen. In 2010 ervaren we toegenomen interoperabiliteit en in 2011 zorgen we dat de ingezette beweging ook geborgd wordt. Daar beginnen we nu al mee door in én met communities van gebruikers, deskundigen en leveranciers aan de gang te gaan. Via deze aanpak weten we ook beter of er sprake is van effectieve stappen, naast de informatie die de jaarlijks te houden monitor biedt.

Het programmabureau is nu een half jaar operationeel; ten behoeve van het laatste kwartaal is extra budget (€ 342.000,-) gevraagd en toegekend. Ook is in september 2008 al geconstateerd dat het beschikbare jaarbudget te laag is om alle doelstellingen te kunnen uitvoeren. Voor in ieder geval de komende twee jaar is aanzienlijk meer budget nodig dan begroot.

De “slag wordt geslagen” in de komende twee jaren: 2009 en 2010 worden kernjaren wat de activiteiten van het programmabureau betreft. In 2011 moet voelbaar zijn dat we een andere, meer open koers aan het varen zijn als Nederlandse overheid. We hebben dan meer zicht op wat er al wél gebeurt en wat nog niet als het om de inzet van open standaarden en open source software gaat. Blokkades bij verdere compliancy zijn bekend, zodat wegen naar meer openheid planbaar zijn. Bij het programmabureau is een roadmap met betrekking tot de route en de mijlpalen die we willen neerzetten nog in ontwikkeling; deze zal in het eerste kwartaal vorm krijgen.

Het werkplan is op basis van de INK-methodiek (Instituut Nederlandse Kwaliteit) opgebouwd. Dat wil zeggen dat de kwaliteit en de risico's geborgd zijn in de in de aanpak. Zo worden de strategische doelen uitgewerkt op operationeel-, doelgroepen-, leveranciers- en medewerkers niveau, in samenhang met de uitkomsten van de SWOT-analyse. Eveneens vindt een uitwerking van de strategie plaats naar de interne aansturing. Deze werkwijze voorkomt veel verrassingen achteraf, omdat er vooraf goed over is nagedacht én daarop wordt gestuurd.

Al in het laatste kwartaal van 2008 is geconstateerd dat met het beschikbare budget het grote takenpakket van het actieplan niet is te realiseren. Dit wordt onder meer veroorzaakt door niet begrote posten voor wél uit te voeren taken zoals de jaarlijkse monitor en door de komst van het NUP, waarvan NOiV deel uitmaakt.

1.2 Open source en open standaarden

In het actieplan worden de doelen voor open source software en open standaarden met onderscheiden clusters van actielijnen ingezet. In de praktijk van de uitvoering is er samenhang tussen deze onderwerpen die maakt dat de actielijnen door het programmabureau voor de doelgroeporganisaties geïntegreerd worden behandeld.

Open standaarden bieden keuze in de software

Het gebruik van open standaarden maakt het mogelijk dat iedereen zelf kan bepalen welke software-oplossing men wil inzetten. Ook maakt het mogelijk om verschillende combinaties van software te gebruiken, open of gesloten software, wanneer dit voordeel oplevert voor de gebruikers, klant of het project.

Open source software stimuleert de adoptie van open standaarden.

Open source software staat bekend om het sterke en veelvuldige gebruik van open standaarden. Het gebruik van open source software kan de adoptie van open standaarden stimuleren en vergemakkelijken binnen IT-omgevingen.

Deze samenhang in de operationele praktijk van overheidsorganisaties, maakt dat impliciet al meer gebruik wordt gemaakt van open source software dan expliciet zichtbaar is. Het beter zichtbaar maken van wat de facto al operationeel wordt toegepast zal aantonen dat op veel plaatsen binnen overheidsorganisaties 'groeipaden' kunnen worden ontwikkeld. Dit beter zichtbaar maken wil het programmabureau uitvoeren samen met de open community. Daarvoor is een nieuwe website nodig die in overleg met open community en het Kenniscentrum van ICTU wordt ontwikkeld. Het toepassen van open standaarden (is norm) zal het toepassen van open source software in dit verband makkelijker maken.

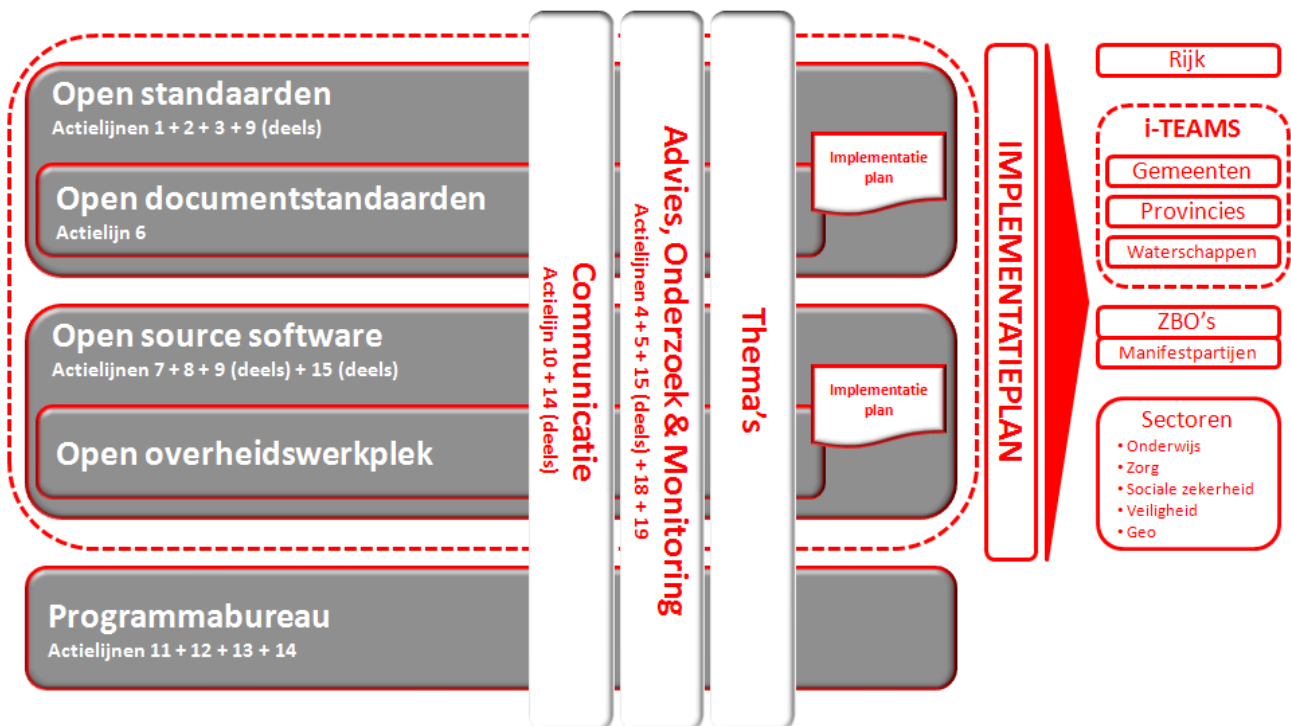
1.3 Werkwijze programmabureau

Jaarlijks wordt een werkplan met begroting gemaakt. De projecten en acties worden op hoofdlijnen gepresenteerd. Elk kwartaal evalueert het programmabureau zijn werk, stelt waar nodig bij en rapporteert over de voortgang aan de stuurgroep via een vast format.

De uitkomsten van de monitor worden tweemaal per jaar geoperationaliseerd en in de aanpakken ingepast. Voor 2009 betekent dit op basis van de eerste monitor:

- actieplan actief bij gemeenten, provincies, waterschappen alsook bij de sector onderwijs onder de aandacht brengen
- het aanleggen van contactpersonenbestanden (bestuur en uitvoering) van met de monitor te bevragen organisaties in het publieke domein,
- het voorzien in de duidelijke behoefte aan meer informatie over open standaarden en open source software binnen de organisaties bijvoorbeeld door beschikbaar stellen best practices
- in beeld brengen van de problemen die men tegenkomt bij toepassing van de CorE regel

Onderstaand schema werkt voor het programmabureau goed. Verwijzing naar de actielijnen van het actieplan blijft omwille van de duidelijkheid plaatsvinden.

Figuur 1: Schematische weergave van de werkwijze van Programmabureau NOiV

De bijdragen en opbrengsten van participeren in Europese gremia worden versleuteld over alle aandachtsgebieden. Tweemaandelijks vindt hierover afstemming plaats met de ministeries van BZK en EZ en Forum Standaardisatie.

1.4 Leeswijzer

De volgende onderwerpen komen in dit werkplan aan de orde:

- *Visie en missie* (hoofdstuk 2: paragraaf 2.1 en 2.2)
- *SWOT-analyse* (hoofdstuk 2: paragraaf 2.3)
- *Strategie en operationalisering naar doelen* (hoofdstuk 2: paragraaf 2.4)
- *Samenwerking, relatiemanagement, ambassadeurs* (hoofdstuk 2: paragraaf 2.5)
- *Projecten en acties* (hoofdstuk 3)

2 Visie, Missie & Strategie

2.1 Visie

In 2012 kan de publieke sector meer gegevens delen door de toegenomen inzet van open standaarden en open source software; interoperabiliteit is vergroot. De Total Cost of Ownership (TCO) zijn daardoor gedaald en de kwaliteit van de dienstverlening van de overheid is toegenomen. De markt van ICT-leveranciers kent aanzienlijk meer aanbieders van kwalitatief goede open source software, mede omdat de aanbestedingsregels de kans op toetreding van ook kleinere open source software leveranciers hebben vergroot. Door de binnen de publieke sector toegenomen kennis over open standaarden en open source software is het opdrachtgeverschap binnen de overheid verbeterd. Leveranciersafhankelijkheid van de publieke sector is door deze gehele ontwikkeling afgenomen.

- Er is een generiek beleid ontwikkeld ten aanzien van toegankelijkheid van overheidsinformatie
- *Als toets:* het bureau van de Minister President (AZ) is volledig open standaarden en open source software compliant. Interoperabiliteit van AZ is meetbaar sterk toegenomen. De ministeries EZ en BZK (als initiatiefnemers van het NOiV-beleid) gaan daarin voor.

NOiV voert de overheid weg uit de Babylonische spraakverwarring rond open standaarden en maakt de overheid “Baas over eigen Bid(t)s”. In die beweging helpt NOiV overheidsorganisaties:

- *van gesloten keuzes naar open keuzes;*
- *naar beter zelfbewust opdrachtgeverschap;*
- *van open begrijpen naar open zijn*
- *van het oude naar het nieuwe werken (ambtenaar 2.0) ;*
- *van volgend naar anticiperend waar het web-ontwikkeling betreft (3.0);*
- *van inoperabel naar interoperabel.*

2.2 Missie

Voor NOiV is altijd de invalshoek: *“hoe wordt de interoperabiliteit van uw informatiehuishouding vergroot door het toepassen van open standaarden en open source software ?”*

Onze rol daarbij is die van loods:

“Wij loodsen u met onze kennis en instrumenten naar open vaarwater!”

Aansprekende kenmerken van de loodsrol:

- kennis van een bepaald gebied (loods heeft kennis van plaatselijk vaarwater)
- adviseert de kapitein/scheepsleiding
- wordt geen eigenaar (vaart mee)
- zodra aan boord wordt er een vlag gehesen (herkenbaarheid/standaard)
- werkt naar een concreet doel (afstappen op veilig punt)

2.3 SWOT-analyse

Uit de SWOT-analyse (najaar 2008) zijn de volgende zaken naar voren gekomen:

Sterkten

Belangrijkste sterkten

1. sterk team met de juiste expertise en competenties
2. concretiseringskracht aanwezig
3. het tij mee politiek- en bestuurlijk

Zwakten

Belangrijkste zwakten

1. te weinig samenhang; geen eensluidend verhaal
2. nog weinig concrete producten
3. standaardisering is een proces waaraan iedereen moet wennen.

Impact SWOT

- lever concrete producten op;
- vier je successen; wees zichtbaar, ook in Voorbeelden en Verhalen;
- gebruik politieke en bestuurlijke draaggolven;
- heb een eensluidend verhaal, en
- communiceer naar doelgroepen; doe aan marketing
- scoor in 2009 en 2010
- zorg voor een goed team met kennis van inhoud én proces
- maak gebruik van ieders mogelijkheden: escaleer op tijd naar opdrachtgevers
- borg risico's voor uitglijders

Deze aandachtspunten worden verwerkt in de strategische doelen die hieronder nader zijn uitgewerkt in operationele-, doelgroepen-, leveranciers-, en medewerkerdoelen. Op deze wijze wordt aan actief risicomanagement gedaan.

2.4 Strategie

De volgende strategische doelen zijn voor het programmabureau geformuleerd, waarbij een accent ligt op de eerste drie:

1. *Alle activiteiten verbinden aan de praktijk van de uitvoering*: produceren bruikbare gereedschappen en overzichten van al bestaand gebruik voor geoperationaliseerde inzet open standaarden en mogelijk open source software, met name in de aanbestedingssfeer (maximale vraagbaakfunctie inrichten via helpdesk en WIKI)
2. *Op gang brengen van gedragen (onder andere via communities) en geborgd proces van open standaardisering*: verstevigen proces van standaardisering BFS en College door verbinding aan de praktijk van de uitvoering
3. *Meegaan op krachtige draaggolven (politiek en bestuurlijk)*
4. *Niet alles tegelijk doen en niet iedereen tegelijk willen bedienen*: Sectoren onderwijs en zorg in 2009; veiligheidsregio's zijn kansrijk !

Een belangrijke 'draaggolf' voor het programmabureau is het **Nationaal Uitvoeringsprogramma Dienstverlening en E-overheid (NUP)**

Uit de uitvoeringsagenda NUP, afgesproken tussen BZK en mede-overheden, komen een aantal te realiseren doelen (zie bijlage 1). Het 'comply or explain' regime is uitgebreid tot het gebruik van alle open standaarden, dit in afwijking van het actieplan en de door de EU goedgekeurde Rijksinstructie. Duidelijkheid en vooral eenduidigheid wordt aan de opdrachtgevers gevraagd op dit punt.

Samengevat zijn de met name volgende aandachtspunten van de uitvoeringsagenda NUP van belang voor het programmabureau:

- accent op open standaarden;
- monitoring via de overheidsmonitor en zelfrapportage;
- aanbestedingsbeleid meer open;
- in 2009 75% beleid t.a.v. open standaarden en open source software.

Voor het programmabureau betekent dit dat in alle activiteiten rekening gehouden wordt met de vraag om ondersteuning vanuit de hierboven geschetste acties. Het is noodzakelijk om de in de praktijk opgedane inzichten tijdig vooraf te communiceren met de genoemde 'koepelorganisaties' teneinde afgestemde aanpakken te bevorderen. Voor het programmabureau houdt dit in dat een accountfunctie naar de genoemde koepelorganisaties ingericht dient te worden, ook vanuit de NUP-invalshoek zoals in de uitvoeringsagenda benoemd.

De strategie is uitgewerkt in onderstaand overzicht.

Strategische keuzes	Operationele doelen	Doelen doelgroeporganisaties	Doelen met leveranciers	Doelen met PB-medewerkers
<p>1. Alle activiteiten verbinden aan de praktijk van de uitvoering</p> <p>i.e. vraaggestuurd en doelgroepgericht werken</p>	<ul style="list-style-type: none"> - 75 % overheden hebben beleidsplan open standaarden en open source software - implementatiestrategieën open standaarden en open source software bij 80 % van de doelgroeporganisaties - implementatiestrategie open source software leidt tot meer (& meetbare) inzet open standaarden en open source software - overzichten bestaand gebruik open standaarden en open source software in overheidsorganisaties - thematisch ingedeelde sets OS (door programmabureau) - business cases ontwikkelen voor belangrijke open standaarden en open source software toepassingen - brede vraagbaakfunctie neerzetten incl. meldpunt standaarden - handreiking aanbestedingsbeleid - thema's zijn bedrijfsvoering (o.a. open werkplek), beleid en sectoren - Voorbeeld trajecten en business cases bijvoorbeeld via de Manifestgroepen gewenst voor Verhalen en Zichtbaarheid. 	<ul style="list-style-type: none"> - volgordelijkheid aanpak doelgroepen: 1. gemeenten 2. Rijk, 3. provincies en waterschappen. 4. Manifestgroepen 5. sectoren. - ontwikkelcommunities organiseren per doelgroep c.q. thema - ontwikkelloops ontwerpen - bruikbare producten op generiek niveau: thematiseren= focus aanbrengen - inzetten gebruikersgroepen (denk aan GovUnited) - strategie op leveranciers-onafhankelijkheid per situatie neerzetten - opdrachtgeverschap op gebied open standaarden en open source software bij overheids- organisaties verbeteren 	<ul style="list-style-type: none"> - verkennen landschap open standaarden en open source software per thema / doelgroep - verwevenheid in kaart - afspraken transitie per doelgroep - betere aansluiting op vragen van de klant inzake open standaarden en open source software - verbeteren van het opdrachtnemerschap - ICTU leveranciers toepassingen in kaart 	<ul style="list-style-type: none"> - koppeling procesmatige aanpak en inhoudelijke kennis - in staat zijn beweging en kennis te organiseren - kunnen omzetten van klanten wensen in bruikbare producten - gebruikersgroepen inzetten in de markt - netwerkvaardigheden - accounts voor doelgroepen georganiseerd in PB - zicht op aanpak thema's bedrijfsvoering, beleid en sectoren: prioriteren daarin.
<p>2. Meegaan op krachtige draaggolven (politiek en bestuurlijk)</p>	<p>NUP, DWR, ODP , GU als draaggolf gebruiken antithesen in stand houden voor vasthouden politieke aandacht. duidelijke positioneringen zichtbaarheid kiezen: factsheets, persbeleid, goede portal, etc. op tijd doorescaleren: ieder zijn rol kunnen pakken draaggolven organiseren als mogelijk bijv. bij Manifestgroep</p>	<ul style="list-style-type: none"> - eenduidig verhaal vertalen naar Bruikbare verhalen - concretisering in de draaggolf - inzetten kennisambassadeurs - succesverhalen vertellen en doelgroepen op alle niveaus aanspreken (inzet Erik Gerritsen) 	<ul style="list-style-type: none"> - kennis in de draaggolf gebruiken en aanwenden voor transitiepaden en tooling - transparant zijn over open en gesloten ontwikkelen - voorloper(s) onder de leverancier activeren/faciliteren 	<ul style="list-style-type: none"> - zie hierboven - ambassadeurs in draaggolven benoemen - medewerkers PB hebben kennis van c.q. zijn aangeschakeld bij de draaggolven (kengetallen / factsheets)

<p>3. Op gang brengen van gedragen (o.a. communities) en geborgd proces van open standaardisering (verstevigen proces van standaardisering BFS en College door verbinding aan de praktijk van de uitvoering)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - lijst met open standaarden BFS verbonden aan de praktijk - procedurele afspraken BFS en NOiV rond vullen lijst open standaarden - gezamenlijk communicatie over lijst open standaarden transparant via portal - oogst comply or explain verzamelen en gebruiken - referentielijst BFS en NUP lijsten NOiV aan elkaar verkopen: één lijst - Uitwerken community aanpak per doelgroep - dynamiek en werking van community duidelijk communiceren 	<ul style="list-style-type: none"> - Maximaal inzetten van klantgroepen & gebruikersgroepen - ruimte maken voor open denken - Voorbeeld 'St. Anthoniusziekenhuis Nieuwegein' als succesverhaal 	<ul style="list-style-type: none"> - relatie van werkbaar format voorzien - Interne verbindingen van ICT-toepassingen voorzien van open standaarden - (een strategie t.a.v.) transparantie over de weg naar meer openheid in producten 	<ul style="list-style-type: none"> - proces coördinatie expertgroepen - beheer lijst organiseren - behendigheid in faciliteren communities & samenwerken - idem kennis dynamiek en opzet - leiderschap in communities - zorgvuldigheid in afstemming BFS betreffende lijst open standaarden en interoperabiliteit. - afstemming lijst open standaarden met thema's en aanpak draaggolven - accounts voor draaggolven
<p>4. Prioriteren: niet alle doelgroepen en domeinen tegelijk bedienen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Sectoren onderwijs en zorg in 2009; - sector sociale zekerheid heeft zwaartepunt in 2010 - veiligheidsregio's zijn kansrijk - GEO inzet idem 	<ul style="list-style-type: none"> - "draden" (kansrijke voorbeeldthema's/trajecten) in grote domeinen benoemen + stakeholders 	<ul style="list-style-type: none"> - Surf- en Kennis net nader kennismaken en vragen naar verwachtingen en mogelijke aanpakken - stakeholders in zorgdomein consulteren - stakeholders in veiligheidsdomein consulteren 	<ul style="list-style-type: none"> - met de benen op de grond blijven - denken in termen van haalbaarheid en effectiviteit met elkaar: handige combi's organiseren - kennis organiseren; netwerken
<p>5. Activiteiten plaatsen in een internationale dimensie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - deelname W3C & IDABC / EC - afstemming EZ en BZK 	<ul style="list-style-type: none"> - ICT agenda Kabinet leidend - oz-gebiedsdelen/ gemeenten 	<ul style="list-style-type: none"> - World Conference IT 2010 in Amsterdam / NOiV-inbreng 	<ul style="list-style-type: none"> - criteria voor afweging internationale representatie

Figuur 2: Schematische weergave van de strategie van programmabureau NOiV

2.5 Samenwerking, relatiemanagement, ambassadeurs

Zoals hierboven al is geformuleerd, zal het programmabureau gebruik maken van lopende 'draaggolven' waar dat mogelijk is. Als zodanig zijn nu te kenschetsen: het NUP, waarin NOiV terug te vinden is in de acties en doelen. Voorts is een groeiende belangstelling waar te nemen voor het fenomeen 'open werkplek'. Samen met het project DWR wordt de kans benut om een lopend overzicht te geven van de initiatieven die er al zijn. Dit teneinde dubbel werk te voorkomen en starters alle informatie te geven die ze nodig hebben. Ook met de open community wordt samenwerking op dit punt gezocht. Binnen ICTU leeft het besef dat samenwerking via de infrastructuur van de ODP kansrijk is. NOiV deelt die mening en zal actief de samenwerking zoeken. Datzelfde geldt voor GovUnited, waarmee we aanbelden bij het operationeel uitproberen van het vraagstuk van meer openheid.

Daarnaast wordt nauw samengewerkt met het Bureau Forum Standaardisatie (BFS). Vanuit de relatie met de praktijk van de uitvoering zal het programmabureau adviseren over de lijst met open standaarden en samenwerken ten aanzien van de referentielijst. Daarin kan de feitelijke weerslag vanuit de praktijk zichtbaar worden.

Het veld van Open Organisaties alsmede (open) leveranciers worden nauw betrokken bij de aanpak van het programmabureau. Enige malen per jaar zal met de 'open community' overlegd worden onder voorzitterschap van Frans Nauta. Hij is door staatssecretaris Heemskerck, naast Erik Gerritsen, eveneens als ambassadeur van het programma gevraagd. Tijdens deze overleggen worden afspraken gemaakt over de vorm en inhoud van het overleg. Vanuit het programmabureau bestaat in ieder geval de behoefte om gebruik te kunnen maken van de expertise in de community.

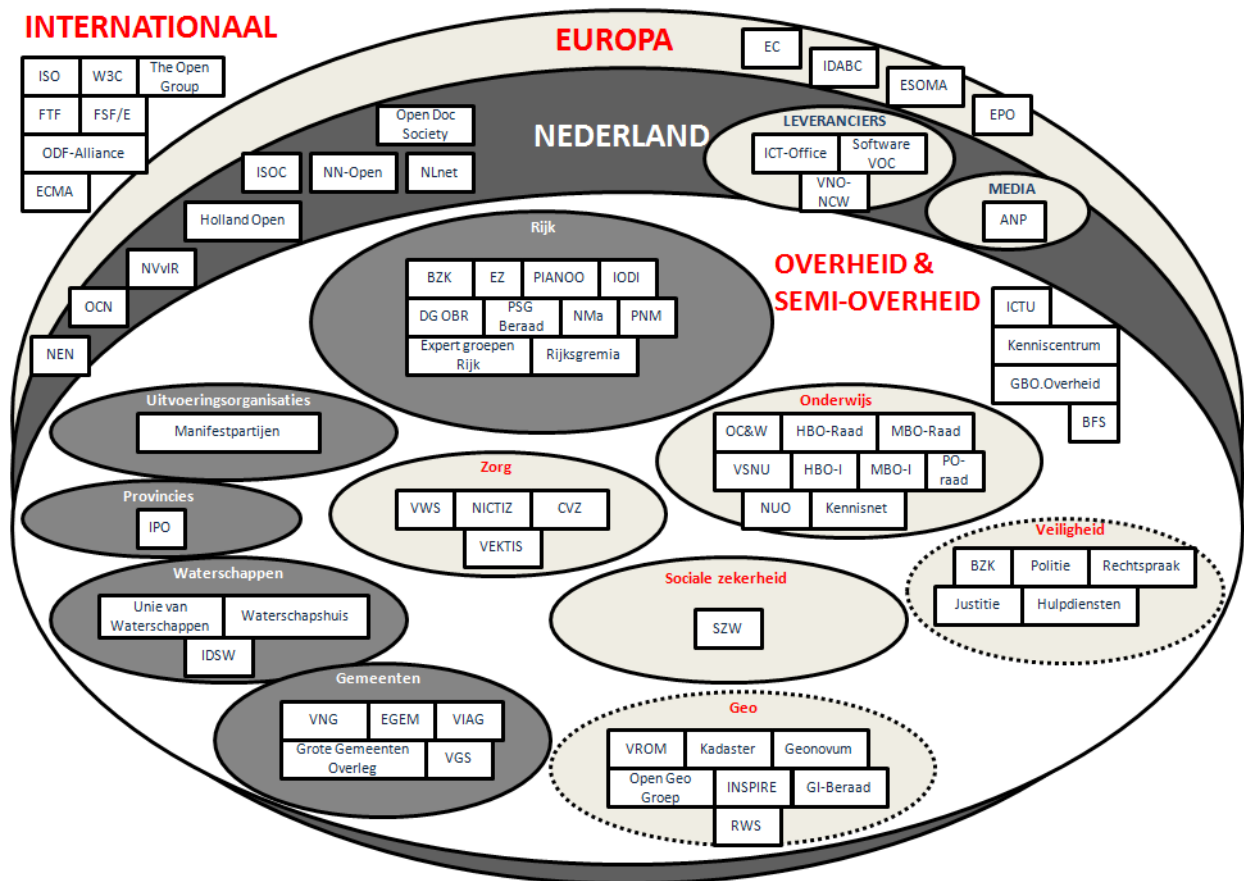
Ook met leveranciers en gebruikers-communities worden regelmatig overleggen georganiseerd om de implementatie van NOiV gestalte te geven.

Erik Gerritsen zal als NOiV ambassadeur de bestuurders en managers van overheidsorganisaties gaan

benaderen. Verschillende 'verhalen' (aansprekende voorbeelden) op managementniveau worden vanuit het programmabureau daartoe uitgewerkt. Direct vanaf zijn start heeft het programmabureau veel aandacht besteed aan het goed benutten van de mogelijkheden van de kennisambassadeur Erik Gerritsen. Een eerste voorlopersbijeenkomst onder zijn voorzitterschap is in november 2008 georganiseerd en inmiddels worden hem ook van buiten het programmabureau toenemend podia voor optredens geboden.

Teneinde de accountfunctie naar de verschillende doelgroepen maximaal in de werkaanpak te integreren is deze verdeeld over een aantal projectleiders. Accountmanagement naar leveranciers wordt in 2009 apart belegd.

Ook zijn lijnen gelegd naar ICT-Office. Dit gaat mogelijk begin 2009 leiden tot een samenwerkingsproject betreffende de veiligheidsregio's. Dit is eveneens zeer kansrijk voor NOiV omdat de ontwikkeling van de veiligheidsregio's een volgende draaggolf kan zijn waarmee de doelstellingen van het actieplan kunnen worden gerealiseerd bij een groot aantal organisaties binnen het openbaar bestuur.

Figuur 3: Omgevingsanalyse programmabureau NOiV: (potentiële) gesprekspartners

3 Projecten

Overzicht van de projecten van programmabureau NOiV:

1. Open standaarden (inclusief project 'open documentstandaarden')
2. Open source software (inclusief 'open overheidswerkplek')
3. Advies, Onderzoek & Monitoring
4. Communicatie

In onderstaande paragrafen zijn de aanpakken van deze projecten uitgewerkt.

3.1 Open standaarden

3.1.1 Samen werken met open standaarden

Projectnaam	Samen werken met open standaarden (Actielijnen 1, 2, 3)
Omschrijving	<p>In dit project worden praktische adviezen ontwikkeld met als doel om het effectieve gebruik van open standaarden door (semi-) overheidsorganisaties te stimuleren.</p> <p>Onder een effectieve gebruik van open standaarden wordt verstaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De open standaarden dragen bij aan de interoperabiliteit (tussen organisaties) die nodig is om belangrijke maatschappelijke doelstellingen te behalen. • De open standaarden dragen bij aan een efficiënte overheid. • De voorgestelde open standaarden passen bij de ontwikkelingsfase waar de organisatie zich in bevindt en zijn direct toepasbaar. • De open standaarden vergroten de leveranciersafhankelijkheid.
Doelstellingen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het opdrachtgeverschap bij de doelgroepen ten aanzien van open standaarden versterken (aansluitend bij de resultaten van de nulmeting monitor NOiV). 2. E-overheidsprogramma's werken indien mogelijk met open koppelvlakken en formaten. 3. De totstandkoming en adoptie van open standaarden versnellen binnen de e-overheid. Bijvoorbeeld in het kader van draaggolven NUP en DWR 4. Wegnemen van belemmeringen tot interoperabiliteit in bestaande softwareproducten.
Activiteiten	<ol style="list-style-type: none"> 1. Activiteiten om het opdrachtgeverschap te verbeteren: <ul style="list-style-type: none"> • Communicatie over maatschappelijk belang van open standaarden. • Organiseren van eenduidige en toegankelijke informatie over open standaarden. • 10 vragen en antwoorden over het "pas toe of leg uit" beleid 2. Activiteiten om E-overheidsprogramma's te verleiden tot open koppelvlakken en formaten: <ul style="list-style-type: none"> • Open standaarden scan wordt opgenomen in de uitvoeringstoets van de EGEM architecten. • Nieuwe programma's worden ondersteund bij de keuze uit toe te passen standaarden. 3. Activiteiten om de totstandkoming en adoptie van open standaarden te versnellen: NUP en DWR gerelateerde projecten worden door het projectteam met advies ondersteund rondom vragen als:

Projectnaam	Samen werken met open standaarden (Actielijnen 1, 2, 3)
	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe richt ik een effectieve beheercommunity in voor deze standaard? • Hoe zorg ik ervoor dat de standaard ook buiten mijn directe domein toegepast wordt (adoptiestrategie)? • Dit maatschappelijk probleem bevindt zich op het kruispunt van diverse sectoren. Hoe ga ik om met de verschillende standaarden die in deze sectoren van toepassing zijn? <p>4. Activiteiten met als doel om belemmeringen tot interoperabiliteit in bestaande softwareproducten weg te nemen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organisatie van leveranciersdagen. • Organisatie van plug-fests. • Leveranciers actief betrekken bij advies over totstandkoming en adoptie van open standaarden.
Resultaten	<ul style="list-style-type: none"> • Adviezen aan e-overheidsbouwstenen en NUP voorbeeldprojecten over een effectief gebruik van open koppelvlakken en open formaten. • Overzicht van het huidige gebruik van open koppelvlakken en open formaten door e-overheidsbouwstenen. • Oprichting van beheercommunities voor nieuwe standaarden. • Adoptiestrategieën voor (nieuwe) kansrijke standaarden. • Voordracht van kansrijke open standaarden ("parels") voor opname op Basislijst Open standaarden. • Verbeterde interoperabiliteit door plug-fests. • Website met eenduidige informatie over open standaarden. • 10 vragen en antwoorden over het "pas toe of leg uit" beleid. • Publicaties/presentaties over "pas toe of leg uit". • Publicaties/presentaties over het maatschappelijk belang van open standaarden. • Lessons learned rondom semantische standaarden. • Publicaties/presentaties over de resultaten van de plug fests. • Publicaties/presentaties over de oprichting en werkwijze van een beheercommunity • Handreiking hoe te kiezen tussen verschillende geschikte open standaarden.
Status	<ul style="list-style-type: none"> • Advies aan Forum Standaardisatie over positionering en beheer lijst met "pas toe of leg uit" standaarden afgerond. • Vragenlijst opgesteld en verspreid over het gebruik van open standaarden in NUP projecten. • Overeenstemming bereikt met EGEM voor opname van open standaarden scan in uitvoeringstoets. • Presentatie over maatschappelijk belang van open standaarden op Dag van de Verbinding voor e-adviseurs (EGEM), e-coördinatoren van gemeenten, waterschappen en provincies. • Document met "10 vragen en antwoorden over het pas toe of leg uit beleid" in concept gereed.
Partners	<ul style="list-style-type: none"> • Bureau Forum Standaardisatie • EGEM/I-Teams • Kenniscentrum
Samenhang:	<ul style="list-style-type: none"> • Actielijn 5: High trust. Dit project schept de voorwaarden voor een beleid op basis van high trust. • Actielijn 6: <ol style="list-style-type: none"> 1. Het "Pas toe of leg uit principe is ook op ODF van toepassing. Hiertoe wordt gezamenlijk uitleg verstrekt.

Projectnaam	Samen werken met open standaarden (Actielijnen 1, 2, 3)	
	<ul style="list-style-type: none"> 2. Samenwerking om de rugzak van de e-adviseur te vullen. 3. NUP bouwstenen worden getoetst op het gebruik van open standaarden (en dus ook ODF). 4. Toetsing realisatieplannen 2.0 van gemeenten op toepassing open standaarden (en ODF). 5. Gezamenlijke organisatie plug fest ODF. • Actielijn 9: <ul style="list-style-type: none"> 1. Samenwerking om de rugzak van de e-adviseur te vullen. 2. Gezamenlijke publicatie waarin de samenhang tussen open standaarden en open source software wordt uitgewerkt a.d.h.v. een praktisch voorbeeld. 3. NUP bouwstenen worden getoetst op het (her) gebruik van open source software. 	
Bijdrage aan doelgroep(en)	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeenten, provincies, waterschappen, Rijk: • Alle hierboven genoemde resultaten dragen bij aan het gebruik van open standaarden en interoperabiliteit binnen deze doelgroepen. • Sectoren: In Q2 een keuze voor doelstellingen binnen 2 sectoren. 	
Planning 2009-2010	Q1 2009	<ul style="list-style-type: none"> • Inventarisatie gebruik open standaarden binnen e-overheidsbouwstenen gereed. • Open standaarden scan opgenomen in de uitvoeringstoets van EGEM. • Vragen en antwoorden over “pas toe of leg uit” gereed en verspreid. • Informatie aangeleverd voor rugzak van e-adviseur (samen met AL 6 en AL 9). • 2 adviezen die bijdragen aan totstandkoming, beheer en/of adoptie open standaarden afgerond. • Verkenning of samenwerking mogelijk is met BFS, NORA, Marij om alle relevante informatie over standaarden in het overheidsdomein te publiceren (en linken) aan de gezamenlijke website www.standaarden.overheid.nl. • Publicatie over de afgeronde adviezen.
	Q2 2009	<ul style="list-style-type: none"> • Minimaal 4 adviezen die bijdragen aan totstandkoming, beheer en/of adoptie open standaarden afgerond. • Keuze voor aanpak NOIV in 2 sectoren. • Publicaties/presentaties over maatschappelijk belang van standaardisatie. • Publicaties/presentaties over “pas toe of leg uit” (samen met AL 6). • Publicatie over relatie tussen open standaarden en open source software. (samen met AL 9) • Plug fest ODF (samen met AL 6).
	Q3 2009	<ul style="list-style-type: none"> • Toetsing (steekproef) of open standaarden zijn opgenomen in realisatieplan 2.0 van gemeenten (samen met AL 6) . • Minimaal 4 adviezen die bijdragen aan totstandkoming, beheer en/of adoptie open standaarden afgerond. • Leveranciersdag • Publicaties/presentaties over maatschappelijk belang van standaardisatie. • Publicaties/presentaties over “pas toe of leg uit”. • Plug fest STUF.
	Q4 2009	<ul style="list-style-type: none"> • Minimaal 4 adviezen die bijdragen aan totstandkoming, beheer

Projectnaam	Samen werken met open standaarden (Actielijnen 1, 2, 3)	
		<p>en/of adoptie open standaarden afgerond.</p> <ul style="list-style-type: none"> Publicaties/presentaties over maatschappelijk belang van standaardisatie. Publicaties/presentaties over “pas toe of leg uit” (samen met AL 6). Plug fest (standaard nog nader te bepalen).
	2010	<ul style="list-style-type: none"> Toetsing jaarverslagen op toepassing “pas toe of leg uit”. Adviezen die bijdragen aan de totstandkoming, beheer en/of adoptie van open standaarden. Diverse publicaties/presentaties.
Opmerkingen	De doelstellingen kunnen alleen behaald worden indien de capaciteit op korte termijn wordt uitgebreid met een executive architect en een junior/medior projectmedewerker.	

3.1.2 Open documentstandaarden

Projectnaam	Open documentstandaarden (Actielijn 6: ODF)
Omschrijving	De adoptie van open documentstandaarden versnellen en deze in een organisatorische en technische context plaatsen
Doelstellingen	<p>Alle overheden gebruiken begin 2012 open standaarden voor bewerkbare en archiveerbare documenten. Subdoelstellingen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> Bekendheid geven aan de beschikbare open documentstandaarden van de basislijst (ODF en PDF) en de tooling aanreiken om zo adoptie te ondersteunen. De invoering en het gebruik van open standaarden voor documentuitwisseling in een bredere gefaseerde en doelgroepgerichte aanpak (fasenplan) ontwikkelen. Overheden ondersteunen met praktische kennis en ervaringen tbv de invoering en het gebruik van open standaarden ODF en PDF binnen hun organisatie. Focus aanbrengen in de benadering van doelgroepen ten aanzien van de doelstellingen. In 2009 focus op ministeries, gemeenten en waterschappen en provincies. In 2010 focus op rijksoverheid (overig) en zorg en onderwijs.
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> <i>Communicatie</i> Artikelen en publicaties over ODF en PDF. Daarnaast video- en audioregistratie van bijeenkomsten en evenementen. Tevens gerichte communicatie naar doelgroepen tav verplichting ODF/PDF. Alle materialen worden verzameld en ontsloten via website en digitaal draagbaar medium. <i>Ontwikkelen van kennismaterialen</i> Materialen worden ontwikkeld waarin vraagstukken mbt toegankelijkheid, softwareverwerving en businesscases worden uitgewerkt. Daarnaast bundelen van voorbeelden vanuit het veld. <i>Ondersteunen en stimuleren</i> Kennismaterialen voor E-adviseurs tbv advisering naar overheden. Verscheidene bijeenkomsten gericht op doelgroepen en dienstverleners tbv inhoudelijke verdieping of informatieverstrekking over rol open standaarden. <i>Inventariseren gebruik, beheer en ontwikkeling open documentstandaarden</i> Het uitvoeren van steekproeven en scans aangaande gebruik open documentstandaarden binnen publieke sector. Voeren veldgesprekken binnen doelgroepen 2009 <i>Samenwerken en faciliteren van communities</i> Verscheidene sessies met leveranciers. Partnerschap met OpenDoc Society

Projectnaam	Open documentstandaarden (Actielijn 6: ODF)	
	(kennisplatform ODF/PDF) en ook stichting Dedicon (stichting tbv personen met leesbeperking). Consultatie open communities op case-by-case situatie.	
Resultaten	<i>Resultaten op productniveau zijn te vinden in de planning 2009:</i> <ul style="list-style-type: none"> Waterschappen, provincies, gemeenten en rijksoverheid hebben kennis genomen van ODF en PDF als verplichte open standaarden voor documenten. Alle overheden, waterschappen, provincies, gemeenten en rijksoverheid hebben kennis genomen van de implicaties voor softwareverwerving. Het programmabureau ontwikkelt verschillende kennismaterialen mbt business cases, toegankelijkheid, softwareverwerving en praktijkvoorbeelden. Het programmabureau verspreidt de ontwikkelde kennismaterialen en organiseert bijeenkomsten tbv kennisverspreiding. Het programmabureau voert veldverkenningen en steekproeven uit binnen de doelgroepen: waterschappen, provincies, gemeenten en rijksoverheid 	
Status	<ul style="list-style-type: none"> briefactie gemeenten, waterschappen, manifestgroep en provincies afgerond ODF evenement I afgerond uitwerking juridische cases gestart veldgesprekken gestart 	
Samenhang:	<ul style="list-style-type: none"> Cluster open standaarden (actielijn 1, actielijn 2, actielijn 3) Cluster kennisontwikkeling en onderzoek (actielijn 4) Monitoring (actielijn 5) Implementatiestrategie (actielijn 7) 	
Bijdrage aan doelgroep(en)	Focus 2009 <ul style="list-style-type: none"> Ministeries Gemeenten Waterschappen Provincies 	Focus 2010 <ul style="list-style-type: none"> Rijksoverheid Manifestgroep Zorg Onderwijs
Planning 2009-2010	Q1 2009 <ul style="list-style-type: none"> ODF evenement I briefactie naar gemeenten, provincies, rijksoverheid en waterschappen steekproeven/veldverkenning open documentstandaarden I publicatie "Juridische aspecten ODF en PDF" 	
	Q2 2009 <ul style="list-style-type: none"> sessie "werking OS (ODF/PDF) binnen ICT-opdrachten overheid" leverancierssessie interoperabiliteit (plugfest) ODF-implementaties steekproeven/veldverkenning open documentstandaarden II 	
	Q3 2009 <ul style="list-style-type: none"> deelname programmabreed georganiseerde leveranciersbijeenkomst uitwerking business cases ODF/PDF steekproef gebruik open standaarden basislijst (specifiek ODF/PDF) ontwikkeling en uitgave Dossier ODF 'editie 2009' 	
	Q4 2009 <ul style="list-style-type: none"> ODF evenement II publicatie "toegankelijkheid ODF" nav deelname traject Dedicon publicatie "Best practices mbt open documentformaten" planning en aanpak 2010 	
	2010	
Partners	<ul style="list-style-type: none"> OpenDoc Society Bureau Forum Standaardisatie EGEM-i teams Nationaal Archief, Koninklijke Bibliotheek UvW, IPO en VNG 	

Projectnaam	Open documentstandaarden (Actielijn 6: ODF)
	<ul style="list-style-type: none"> • OASIS, NEN en ISO • EZ en BZK • marktpartijen (Adobe, Microsoft, Centric, etc ...) • open communities (HollandOpen, NLNet, ODF Alliance, ...) • ICT-projecten e-overheid (NUP, 1LOGO, Informatie op Orde, DWR)
Opmerkingen	<ul style="list-style-type: none"> • Dit project vindt zijn oorsprong in actielijn 6 en is een onderdeel van de open standaarden actielijnen 1,2 en 3. • Project kent een looptijd van 2 jaar. • Gekozen voor een kleine projectgroep waarbij veel samenwerking met communities wordt georganiseerd en in het bijzonder met OpenDoc Society.

3.2 Open source software

3.2.1 Open source software

Projectnaam	Open Source Software (Actielijnen 7, 8 en 15)
Omschrijving	“Alle overheden en mede-overheden en overige instellingen beschikken over een implementatiestrategie ten aanzien van Open Source Software”. Het is en blijft de verantwoordelijkheid van de overheden zelf om deze op te stellen maar Programmabureau ondersteunt de totstandkoming en de realisatie van deze strategieën krachtig!
Doelstellingen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het creëren van bewustwording ten aanzien van de (on)mogelijkheden van open source software bij de doelgroepen en daardoor de toepassing te vergroten; de implementatiestrategie is een drager. 2. Het opdrachtgeverschap bij de doelgroepen ten aanzien van inkoop en aanbesteding versterken. 3. Het stimuleren van het open source software gehalte bij NUP projecten / voorzieningen 4. Het stimuleren van leveranciers om producten en dienstverlening voor open source software te ontwikkelen en aan te bieden
Activiteiten	<p>Rijksoverheid: strategiedagen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De aanpak voor de ministeries is: “een strategie in één dag” . O.l.v. moderator worden alle aspecten van een strategie behandeld met als doel strategiebepaling en bestuurlijke verankering <p>Rijk en mede-overheden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gemeenten, primair via de e-adviseur van Egem/I-teams. Het project ondersteunt hen inhoudelijk zodat deze samen met de gemeenten op eenvoudige wijze een implementatiestrategie kunnen ontwikkelen. • Workshops, presentaties gericht op bewustwording en het ontwikkelen van een implementatiestrategie • Community: strategie wordt levend gehouden door de deelnemers in een community te verenigen en hen prikkelen tot informatie-uitwisseling met een actieve rol voor het programmabureau • Met o.a. open groeperingen ontwikkelen van informatiemateriaal • informeren van leveranciers en 'open' groeperingen over de wensen en

Projectnaam	Open Source Software (Actielijnen 7, 8 en 15)
	behoeften van overheden door middel van onder andere leveranciersdagen.
Resultaten	<ul style="list-style-type: none"> • 13 strategiedagen: implementatiestrategie • Bevindingen uit implementatiestrategieën in boekvorm voor staatssecretaris Heemskerk (EZ) • Community gericht op o.a. deelnemers en bij strategie betrokkenen • 15 workshops of presentaties voor mede-overheden • 3 publicaties • Opgelijnde e-adviseur van Egem/I-teams voor open source per 1 april 2009 • Overzicht en inzicht openheid NUP voorzieningen per 1 oktober • Goede relatie met open groeperingen en (open) leveranciers vormgekregen o.a. in samenwerking op het front van gezamenlijk ontwikkelen van 'toolbox' • Toolbox, tot stand gekomen in samenwerking met open groeperingen en deskundigen overheden: <ul style="list-style-type: none"> • Teksten ten behoeve van aanbestedingen: april 2009 • Uitleg over het businessmodel achter open source software: februari 2009 • begrippenkader: mei • Verwevenheidsmodel dat een scan is om de mate van verwevenheid van applicaties vast te stellen en aanbevelingen om deze terug te dringen: versie 0.1 in februari • Een set van toepasbare noties over “gelijke geschiktheid” die als afwegingskader kan fungeren: juni 2009 • Handreiking “zelf aanbesteden en open sourcen”: april 2009 • Licentiewijzer (online) voorjaar • Handreiking “handhaving open source licenties”: zomer 2009 • volwassenheidsmodel: september • ontsluiting equivalenten, referenties: proefneming met werking van zelfregulering: maart tot en met augustus, september visie
Status	<ul style="list-style-type: none"> • 5 implementatiestrategiedagen in 2008: LNV, VWS, FIN, OC&W en AZ • Intake gesprekken geweest met resterende ministeries • Nieuwe reeks implementatiestrategiedagen met ministeries nog niet gepland • Eerste globale analyse van bevindingen van strategiedagen • Strategiemiddag met provincies gepland eind april i.s.m. IPO • Oriëntatiegesprekken met e-adviseurs • Ondersteunende informatievoorziening gerealiseerd: 1ste versies uitleg businessmodel open source software en verwevenheidsmodel
Partners	<ul style="list-style-type: none"> • IPO • Waterschapshuis • EGEM/-li-teams • Kenniscentrum • Open groeperingen
Samenhang met andere actielijnen:	<ul style="list-style-type: none"> • Actielijn 4: er wordt actief bijgedragen aan advies en vraagafhandeling • Actielijn 9: Uit de rijksoverheid en mede-overheden wordt een voorhoede samengesteld t.a.v. open source software en worden suggesties gedaan voor activiteiten • Actielijn 15: een essentieel onderdeel van de implementatiestrategie is het beschikbaar stellen van (maatwerk)software • Actielijn 10 vanuit de ervaringen komen er concrete voorstellen voor communicatie • Actielijn 13: uit de implementatiestrategieën komen business cases naar voren • Actielijnen 1, 2, 3 en 6: open standaarden: uitwisseling en onderlinge

Projectnaam	Open Source Software (Actielijnen 7, 8 en 15)	
	versterking	
Bijdrage aan doelgroep(en)	De onderscheiden doelgroepen onderwijs, zorg en sociale zekerheid hebben een ankerpunt in de overheden (Rijk, provinciaal en gemeentelijk). De activiteiten in het kader van de actielijnen 7 en 8 geven kunnen een stimulans geven aan deze doelgroepen terwijl via de departementen VWS, OCW en SZW direct contact kan worden gezocht.	
Planning 2009-2010	Q1 2009	<ul style="list-style-type: none"> • 3 implementatiestrategie dagen Ministeries • Afronding implementatiestrategieën i.s.m. Ministeries (LNV, VWS, FIN, OC&W en AZ) • Pilots met verwevenheidsmodel en business model • Intake gesprekken met E-GEM / I-teams
	Q2 2009	<ul style="list-style-type: none"> • 5 implementatiestrategiedagen Ministeries • Afronding implementatiestrategieën Ministeries Q1 • Analyse van implementatiestrategieën Ministeries gepubliceerd • Accent op ondersteuning van e-adviseurs en portfoliomanagers • 4 strategiedagen / workshops mede-overheden
	Q3 – Q4 2009	<ul style="list-style-type: none"> • Accent op mede-overheden en manifestpartijen • Toolbox verder ontwikkelen • Ervaringen analyseren / evalueren en plan opstellen voor Q4
	2010	<ul style="list-style-type: none"> • Toetsing aanbestedingen op toepassing “gelijke geschiktheid”. • Afronden implementatiestrategie trajecten mede-overheden • Diverse publicaties/presentaties.

3.2.2 Open overheidswerkplek

Projectnaam	Open Overheidswerkplek (O2W)
Omschrijving	In dit project worden bestaande initiatieven rondom het realiseren van open werkplekken geïnventariseerd en gebundeld om te komen tot een algemeen toepasbare verzameling van best practices op gebied van open werkplekken bij de overheid. De werkwijze is door middel van een inventarisatieronde met interviews te komen tot een bundeling van kennis en ervaring, die andere overheden in staat stelt eigen initiatieven gemakkelijker te kunnen ontplooiën. NOiV faciliteert door gericht onderwerpen op een kennisportal (of 'landkaart') te plaatsen.
Doelstellingen	Het realiseren van een samenhangende set van goed gedocumenteerde verschijningsvormen van (thema's in) een open werkplek voor overheden. Denk hierbij aan herbruikbare documentatie, migratieplannen en oplossingen. Overheden kunnen geleerde lessen van andere overheden per thema snel doorzien en stappen zetten naar een opener werkplek.
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Tweewekelijkse interviews bij bekende voorlopers ogv Open Werkplek</i> Een interview bestaat uit een bezoek van 2 personen aan die overheid, waarbij het doel is zoveel mogelijk herbruikbaar materiaal te verzamelen uit de oplossingen die daar bedacht zijn. • <i>Interviews verwerken in de kennisportal</i> De verhalen, aanpakken, architecturen en technische details worden opgetekend in een kennisportal. • <i>Presentatie kennisportal</i> Wanneer er wat body is gegeven aan de kennisportal kan deze worden gepubliceerd. Dit geeft naast de nodige mediamomenten ook gelegenheid voor

Projectnaam	Open Overheidswerkplek (O2W)	
	<p>overheden om kennis te nemen van andermans activiteiten. Andere overheden worden hiermee uitgenodigd om met eigen zichtbare initiatieven te komen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>In de schijnwerpers zetten van voorlopers</i> Een voorlopersbijeenkomst wordt gebruikt om het thema van de open werkplek, alsmede de opgebouwde kennisportal, te presenteren. • <i>En passant proberen community te stimuleren</i> Tijdens de interviews en gesprekken zal worden onderzocht of organisaties van de kennisportal voldoende bindende elementen zien om de community na afloop van dit project door te zetten. • Organisatie afsluitend seminar en publicatie bundel Tijdens een afsluitend seminar zal een publicatie officieel beschikbaar worden gesteld. 	
Resultaten	<p>De volgende resultaten zijn benoemd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een kennisportal waarin thema's en organisaties tegen elkaar worden afgezet, zodat snel inzichtelijk is wie waar in overheidsland mee bezig is (geweest) op gebied van de open werkplek. • De kennisportal biedt per thema een ingang om verder in te zoomen op herbruikbare documenten (aanpak, architectuur, oplossingen etc.). Op die manier kunnen overheden die bijvoorbeeld "iets met open e-mail" willen doen leren van degenen die hen daarin voor gingen. • Lancering van de kennisportal gebeurt op de <i>voorlopersbijeenkomst mei 2009</i>. • Overheden kunnen in principe zelf informatie aandragen voor de kennisportal. In 2009 voorzien we dat NOiV nog wel een redactierol vervult in het vullen van de kennisportal met deze informatie. Na 2009 valt te bezien of we de wiki vrij willen geven voor aanvullingen uit de community. • De kennisportal bevat waar mogelijk en toegestaan ook contactinformatie van overheden voor overheden om bij elkaar te komen kijken hoe e.e.a. werkt. • Een bundeling van verhalen en best practices in een boekje, te presenteren tijdens een seminar. 	
Status	Het projectmandaat en de projectopdracht zijn in concept klaar.	
Partners	De open werkplek is van belang voor de hele overheid. DWR wordt gevraagd om als co-ontwikkelaar /co financier in dit traject op te treden. Bestaande overleg-structuren bij gemeenten (EGEM/I-Teams), Provincies (IPO), Manifestgroep (Architectuurraad) worden geraadpleegd. Als het gaat om deelnemers in de community denken we aan: Voorlopers , toepassers e.d. Dienstverleners rond de open werkplek worden meegenomen.	
Samenhang:	De open werkplek hanteert open standaarden als norm en open source bij gelijke geschiktheid. Er is vanwege de breedte van het onderwerp potentieel samenhang met vrijwel alle actielijnen van het programma NOiV.	
Bijdrage aan doelgroep(en)	<p>Alle doelgroepen. Iedereen kan gebruik maken van de resultaten van het project.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Overheden kunnen implementatie-trajecten starten • Dienstverleners kunnen met de resultaten trajecten bij overheden ondersteunen. • Streven is dat iedereen de kennisportal kan zien en uitvragen. 	
Planning 2009-2010	Q1 2009	<ul style="list-style-type: none"> • interview voorbereiding & eerste interviews • 1e concept kennisportal
	Q2 2009	<ul style="list-style-type: none"> • Vervolg interviews • 2e concept kennisportal • lancering kennisportal • Na lancering: uitvraag nieuwe initiatieven
	Q3 2009	<ul style="list-style-type: none"> • Vervolg interviews

Projectnaam	Open Overheidswerkplek (O2W)	
		<ul style="list-style-type: none"> • Voorbereiding bijeenkomst Q4 • 1e concept publicatie
	Q4 2009	<ul style="list-style-type: none"> • Vervolg interviews • Publicatie boekje • Seminar
	2010	Mannetje op de maan: "Met behulp van de praktische kennisportal zijn belangrijke obstakels weggenomen die voorheen overheden weerhielden om over te gaan naar een meer open werkplek. Door gebruik te maken van andermans kennis en ervaring kunnen migraties effectiever gepland en uitgevoerd worden."

3.3 Advies, Onderzoek & Monitoring

Dit cluster van activiteiten omvat twee projecten;

1. Kennisdelen en Onderzoek, Vraagbaak en Helpdesk (inclusief Meldpunt gesloten standaarden & Servicebrigade), Juridisch advies en juridisch netwerk, Monitoring en ranking en
2. Activiteiten voor de sectoren Onderwijs en Zorg van het actieplan.

Projectnaam	Advies, Onderzoek en Monitoring / Vraagbaak en Helpdesk	
Omschrijving	In dit project wordt (1) de centrale vraagbaakfunctie op het gebied van open standaarden en open source software vorm gegeven en wordt (2) de continuïteit van de helpdeskfunctie georganiseerd. In de aanpak van kennis delen (zie project kennisdelen en onderzoek) wordt een verbinding gemaakt tussen helpdeskactiviteiten en het voorzien in een meldpunt en servicebrigade (met name actielijnen 4, 10 en 12)	
Doelstellingen	Extern en intern invulling geven aan de centrale vraagbaak- en helpdeskfunctie (spin-in-web) die de opdrachtgevers door het programmabureau vervuld willen zien in het kader van NUP en andere programma's voor de doelgroepen van het actieplan op het gebied van open standaarden en open source software in de praktijk, voortbouwend op de resultaten van de Monitor NOiV.	
Resultaten	<ul style="list-style-type: none"> • Operationeel adequaat werkende helpdesk / bijgehouden overzicht vraag/antwoord • Operationeel adequaat ingevulde vraagbaakfunctie geënt op de behoefte voortkomend uit onder meer NUP, DWR, ODP en van doelgroepen, manifestpartijen 	
Status	Vorbereidingen gestart; samenwerking binnen ICTU/Kenniscentrum wordt onderzocht op gebied van kennis delen / kennismanagement	
Partners	Relevante programma's ICTU (NUP/DWR), leveranciers, gebruikersgroepen, open standaarden en open source software netwerken,	
Samenhang:	Dit project draagt bij aan alle andere actielijnen van het actieplan / programmabreed	
Bijdrage aan doelgroep(en)	Dit project (in al zijn onderdelen) draagt bij aan de kennis- en informatieontwikkeling van alle doelgroepen en sectoren van het actieplan.	
Planning 2009-2010	Q1	<ul style="list-style-type: none"> • Helpdesk en vraagbaakfunctie zijn geheel operationeel • FAQ's ten behoeve van communicatie via website zijn opgesteld • Afspraken met Kenniscentrum ICTU over werkprocedures en tools gemaakt
	Q2	<ul style="list-style-type: none"> • Meldpunt is operationeel • Communicatie over het meldpunt afgerond.

Projectnaam	Advies, Onderzoek en Monitoring / Vraagbaak en Helpdesk	
	Q3	<ul style="list-style-type: none"> (te selecteren) portal voor delen van kennis buiten programmabureau wordt geïnstalleerd
	Q4	<ul style="list-style-type: none"> proces, ontwikkeling en resultaten worden geëvalueerd
Opmerkingen	<ul style="list-style-type: none"> Voor de dienstverlening aan andere partijen/personen dan doelgroepen van het actieplan dient een 'werkwijze/handleiding' te worden opgesteld. Door het programmabureau gerealiseerde resultaten worden zoveel mogelijk op de website geplaatst 	

Projectnaam	Advies, Onderzoek en Monitoring / Kennisdelen en Onderzoek	
Omschrijving	In dit project wordt (1) het kennisdelen binnen (en buiten) het programmabureau vorm gegeven en wordt de verbinding gelegd met de centrale vraagbaakfunctie op het gebied van open standaarden en open source software. In de aanpak van kennis delen wordt een verbinding gemaakt tussen helpdeskactiviteiten en het voorzien in een meldpunt en servicebrigade. Onderzoeksactiviteiten die in het kader van het actieplan worden uitgevoerd vallen wat betreft organisatie en coordinatie onder dit cluster. (met name actielijnen 4, 10 en 12)	
Doelstellingen	Extern en intern invulling geven aan de centrale vraagbaak- en helpdeskfunctie (spin-in-web) die de opdrachtgevers vervuld willen zien door het programmabureau voor de doelgroepen van het actieplan op het gebied van open standaarden en open source software in de praktijk, voortbouwend op de resultaten van de nulmeting van de Monitor NOiV.	
Resultaten	<ul style="list-style-type: none"> Operationeel adequaat werkende helpdesk en idem ingevulde vraagbaakfunctie Ad hoc onderzoek(pilot projecten) voortkomend uit specifieke behoefte uit bijv. NUP, DWR en ODP, gericht op het verkrijgen van kennis nodig voor bereiken doelstellingen actieplan waarin niet door activiteiten van derden wordt voorzien. 	
Status	Vorbereidingen voor optimaal delen van kennis is gestart; samenwerking binnen ICTU/ Kenniscentrum wordt onderzocht op gebied kennis delen / kennismanagement	
Partners	Relevante programma's ICTU (NUP/DWR), leveranciers, gebruikersgroepen, communities en netwerken, contactpersonen manifestgroeppartijen, koepelorganisaties	
Samenhang:	Dit project draagt bij aan alle andere actielijnen van het actieplan / programmabreed	
Bijdrage aan doelgroep(en)	Dit project (in al zijn onderdelen) draagt bij aan de kennis- en informatieontwikkeling van alle doelgroepen en sectoren van het actieplan.	
Planning 2009-2010	Q1	<ul style="list-style-type: none"> Afspraken met kenniscentrum (intern operationeel); het samenwerkingsproces geformuleerd en geschikt instrument geselecteerd. bijeenkomst met open communities over kennisdelen open standaarden / open source software afgerond begeleiding van afstudeeronderwerpen open standaarden/ open source software / gastcolleges
	Q2	<ul style="list-style-type: none"> aansluiting/samenwerking gerealiseerd met externe kennispartijen WIKI (intern) operationeel
	Q3	<ul style="list-style-type: none"> tussentijds intern kennisdelen geëvalueerd WIKI ook extern operationeel
	Q4	<ul style="list-style-type: none"> diverse publicaties over deelonderwerpen open standaarden / open source software die verdeeld over het jaar tot stand worden gebracht, zijn afgerond
Opmerkingen	Door het programmabureau gerealiseerde resultaten worden zoveel mogelijk op de website geplaatst	

Projectnaam	Advies, Onderzoek en Monitoring / Juridisch advies en juridisch netwerk	
Omschrijving	Het geven van juridisch advies en het organiseren van een netwerk voor het geven van juridisch advies (over aanbestedingen) wordt in dit project vormgegeven. Actielijn 4	
Doelstellingen	Het conform de actieplan inhoudelijk kunnen adviseren over aanbestedingen als deze voor advies aan het programmabureau worden voorgelegd.	
Resultaten	<ul style="list-style-type: none"> • Een netwerk van personen dat kan worden geraadpleegd bij het geven van juridisch advies over aanbestedingen inzake open standaarden en open source software (Juristennetwerk voor de juridisch adviseur bestaande uit het juridisch netwerk van EZ, BZK, ICTU, Landsadvokaat (Staat der Nederlanden) en wetenschap) • Een sluitende definitie over wat wordt verstaan onder juridisch advies door het programmabureau over open standaarden en open source software in aanbestedingsdocumenten. • Diverse adviezen over aanbestedingen (aantal is niet te voorzien) 	
Status	<ul style="list-style-type: none"> • concept van juridisch advies is opgeleverd medio 2008; basisinfo voor het netwerk • diverse adviezen zijn opgeleverd • contacten met verschillende juristen zijn gelegd (bv. Free software foundation Europe) 	
Partners	Relevante programma's ICTU (NUP/DWR), leveranciers, gebruikersgroepen, netwerken, contactpersonen van manifestpartijen	
Samenhang:	Dit project draagt bij aan alle andere actielijnen van het actieplan / programmabreed	
Bijdrage aan doelgroep(en)	Dit project (in al zijn onderdelen) draagt bij aan de kennis- en informatieontwikkeling van alle doelgroepen en sectoren van het actieplan.	
Planning 2009-2010	Q1	<ul style="list-style-type: none"> • Diverse adviezen m.b.t. aanbestedingen uitgebracht • website NOiV vermeldt ontvangen adviesaanvragen
	Q2	<ul style="list-style-type: none"> • Diverse adviezen m.b.t. aanbestedingen uitgebracht • netwerk juridisch adviseur is operationeel
	Q3	<ul style="list-style-type: none"> • Diverse adviezen m.b.t. aanbestedingen uitgebracht • Definitie van juridisch advies is gerealiseerd + communicatie over definitie
	Q4	<ul style="list-style-type: none"> • Diverse adviezen m.b.t. aanbestedingen uitgebracht • evaluatie van omvang en proces van advisering aanbestedingen
Opmerkingen	<ul style="list-style-type: none"> • Ten aanzien van geheimhouding en vertrouwelijke behandeling door en in het netwerk van juristen dient een voorziening te worden getroffen • Het aantal adviesaanvragen dat het programmabureau in 2009 zal worden voorgelegd is bij aanvang van het jaar niet te voorzien. Te verwachten is dat het aantal verzoeken sterk zal toenemen. Daarvoor dient een beroep te worden gedaan voor de inzet van extra capaciteit en middelen. Vooralsnog wordt dat in de vorm van p.m.-post gemeld 	

Projectnaam	Advies, Onderzoek en Monitoring / Monitor NOiV en Ranking
Omschrijving	Actielijn 5 (handhaving van de inzet van open standaarden op basis van high trust met lichte instrumenten als monitoring en ranking) kondigt jaarlijkse monitoring en ranking aan vanaf oktober 2008. Aan het Programmabureau is gevraagd om deze te verzorgen.
Doelstellingen	De monitor is belangrijk voor de uitvoering van het actieplan: de monitor levert input

Projectnaam	Advies, Onderzoek en Monitoring / Monitor NOiV en Ranking	
	voor de beleidsuitvoerders (coördinatie NUP) en informeert en stimuleert de doelgroepen. De gegevens zullen door BZK worden verwerkt in de Voortgangsrapportage eOverheid.	
Resultaten	<ul style="list-style-type: none"> • Ranking, op website Programmabureau (halfjaarlijks, in mei en november) • Rapport Monitor NOiV (jaarlijks, in november) • Bijdrage aan Voortgangsrapportage eOverheid (elk voorjaar) • Factsheets en beleidsinformatie t.b.v. andere activiteiten Programmabureau <p><i>Optioneel:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Steekproef aanbestedingen: aanpak en resultaten analyseren en evalueren • Eén of meer gerichte verdiepingsonderzoeken, ter aanvulling op de monitor • Eén of meer inventarisaties gericht op zichtbaar maken van bereikte resultaten ('landmarks') en het uitwisselen van ervaringen (voor diverse actielijnen) 	
Status	<p>In december 2008 is de eerste rapportage van de Monitor NOiV opgeleverd, deze wordt verspreid onder alle respondenten en de relevante beleidsmakers en partners (circa 1000 exemplaren). Begin 2009 wordt de eerste ranking gepubliceerd op de website van het Programmabureau. In Q1 2009 worden de kaartjes voor de Voortgangsrapportage eOverheid aangeleverd en worden de factsheets en de beleidsinformatie binnen het Programmabureau besproken.</p> <p>Met ingang van de tweede ranking (voorjaar 2009) en de tweede monitor zal n.a.v. het NUP als extra doelstelling "in 2009 heeft 75% van de organisaties een beleid op het gebied van open standaarden vastgesteld" aan de vragenlijst worden toegevoegd.</p>	
Partners	Doelgroepen, via koepelorganisaties (i.v.m. zo volledig mogelijke respons op enquêtes), Stuurgroep NOiV en projectgroep NOiV	
Samenhang	Zonder monitor hebben de doelgroepen zelf, en daarnaast ook het Programmabureau, de Stuurgroep, de departementen en de Tweede Kamer, geen volledig en systematisch inzicht in de vorderingen per actielijn en de mate waarin open standaarden en open source software worden toegepast. Het project 'monitor' hangt daarom samen met vrijwel alle andere projecten.	
Bijdrage aan doelgroepen	De monitor en de ranking geven, binnen alle doelgroepen, elke organisatie inzicht in de eigen prestaties en vorderingen. Daarnaast biedt de ranking een benchmark, die ook per doelgroep beschikbaar is (zodat recht wordt gedaan aan de verschillen tussen en binnen doelgroepen). Tenslotte vormt de ranking een prikkel voor organisaties om werk te maken van de realisatie van de ambities van het actieplan.	
Planning 2009	Q1	<ul style="list-style-type: none"> • Voorbereiding en onderzoek t.b.v. tweede ranking uitgevoerd • Aanleveren gegevens t.b.v. Voortgangsrapportage eOverheid • Bewerken van uitkomsten tot beleidsinformatie t.b.v. programmabureau
	Q2	<ul style="list-style-type: none"> • Publiceren tweede ranking (mei) • Bewerken van uitkomsten tot beleidsinformatie t.b.v. programmabureau
	Q3	<ul style="list-style-type: none"> • Voorbereiding en onderzoek t.b.v. monitor en ranking
	Q4	<ul style="list-style-type: none"> • Publiceren monitor-rapport en nieuwe ranking (november)
Opmerkingen	<p>Voor de ranking in april moet het contactpersonen-bestand worden aangevuld, met o.a. rijksdiensten/ZBO's en (de rest van) de sector onderwijs. Voor de monitor in oktober moet hetzelfde gebeuren voor de sectoren sociale zekerheid en zorg. Het verzamelen van de juiste contactpersonen bij dergelijke grote aantallen organisaties is bewerkelijk.</p> <p>In Q1 zullen wij overleggen met de verantwoordelijken voor de ontwikkeling van de NUP-monitor. Waar mogelijk dient dubbele bevraging voorkomen te worden. Dit is echter afhankelijk van de aard van de te verzamelen informatie en (daarmee) van de contactpersonen die deze informatie het beste kunnen aanleveren. Als daarin weinig</p>	

Projectnaam	Advies, Onderzoek en Monitoring / Monitor NOiV en Ranking
	overlap tussen beide monitors zit, dan is de 'dubbele bevraging' uiteraard ook beperkt.

Activiteiten open standaarden en open source software voor de sectoren Onderwijs en Zorg

Projectnaam	Activiteiten open standaarden en open source software voor de Sector Onderwijs	
Omschrijving	Binnen dit project worden de activiteiten voor de genoemde sector geprogrammeerd passend in actielijn 8. Acties voor de sectoren Onderwijs starten vanaf medio 2009. Een gedetailleerd projectplan voor de sector wordt in Q2 van 2009 opgeleverd. Het plan heeft zijn fundament in de uitgevoerde sectorverkennde studie en anderzijds in de uitkomsten van de nulmeting van de NOiV Monitor	
Doelstellingen	Organisaties in de sector in staat stellen een implementatiestrategie te ontwikkelen voor aanbesteding, inkoop en het gebruik van open source software (januari 2010)	
Resultaten	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering geven aan de acties die voortkomen uit de verkenning onderwijs (VKA-rapport en de rapportage over open leermiddelen van de onderwijsraad). • Standaardaanpak voor het ontwikkelen van een implementatiestrategie voor de verschillende opleidingssoorten in het onderwijsveld • Op de sector toegesneden toolkit voor implementatie open source software 	
Status	In sector onderwijs is verkenning uitgevoerd	
Partners	Departement, koepelorganisaties, kennisnet, surfnet, manifestgroeppartijen, leveranciers en dienstverleners onderwijsveld	
Samenhang:	Alle andere actielijnen hebben een verbinding met de activiteiten van deze sectoren	
Bijdrage aan doelgroep(en)	Uitkomsten/resultaten zijn gericht op de sector onderwijs. Organisaties binnen deze domeinen hebben belang bij de uitkomsten	
Planning 2009	Q1	<ul style="list-style-type: none"> • bijeenkomst met sleutelfiguren onderwijswereld met als doel plan van aanpak voor de sector heeft plaatsgevonden
	Q2	<ul style="list-style-type: none"> • Concreet plan van acties op basis uitkomst beraad sleutelfiguren opgesteld • start uitvoering acties begonnen
	Q3	<ul style="list-style-type: none"> • Evenement voor onderwijs bij Media Plaza / open standaarden en open source software in voortgezet onderwijs heeft plaatsgevonden • Evenement voor BVE over open standaarden/ open source software in curricula en bedrijfsvoering (bij voldoende budget) heeft plaatsgevonden
	Q4	<ul style="list-style-type: none"> • Evenement hogescholen en universiteiten / VSNU – KNAW – NWO open standaarden/ open source software in curricula en in implementatiestrategieën bij MediaPlaza gehouden
Opmerkingen	Voor wat betreft realiseerbaarheid datum actielijn 8 is heroverweging nodig. Met name basisonderwijs vormt een te voorzien probleem	

Projectnaam	Activiteiten open standaarden en open source software voor de Sector Zorg	
Omschrijving	Binnen dit project worden de activiteiten voor de genoemde sector geprogrammeerd passend in actielijn 8. Acties voor de sector Zorg starten vanaf medio 2009. Een gedetailleerd projectplan voor de sector wordt in Q2 van 2009 opgeleverd. Het plan heeft zijn fundament in sectorverkennde studies; anderzijds de monitorresultaten	
Doelstellingen	Organisaties in de sector in staat stellen een implementatiestrategie te ontwikkelen voor aanbesteding, inkoop en het gebruik van open source software (januari 2010)	

Projectnaam	Activiteiten open standaarden en open source software voor de Sector Zorg	
Resultaten	<ul style="list-style-type: none"> • standaardaanpak voor het ontwikkelen van een implementatiestrategie • op de sector toegesneden toolkit voor implementatie open source software 	
Status	Voor de sector zorg wordt verkennend onderzoek voorbereid met het departement	
Partners	Departement VWS, Koepelorganisaties in de sector, Manifestgroeppartijen	
Samenhang:	Alle andere actielijnen hebben een verbinding met de activiteiten voor deze sector	
Bijdrage aan doelgroep(en)	Uitkomsten/resultaten zijn gericht op de sector zorg. Organisaties binnen dit domein hebben belang bij de uitkomsten	
Planning 2009	Q1	<ul style="list-style-type: none"> • overeenstemming met het departement VWS over verkennend onderzoek bereikt
	Q2	<ul style="list-style-type: none"> • oplevering concreet plan van aanpak gerealiseerd • start uitvoering van het verkennend onderzoek plaatsgevonden
	Q3	<ul style="list-style-type: none"> • rapport verkennend onderzoek gepubliceerd • rondetafelbijeenkomst over vervolgacties implementatiestrategie plaatsgevonden
	Q4	<ul style="list-style-type: none"> • Met de sector zorg conclusies vastgesteld en het kansrijke voorbeeldthema voor uitvoering implementatiestrategie bepaald
Opmerkingen	Voor wat betreft realiseerbaarheid datum actielijn 8 is heroverweging nodig	

3.4 Communicatie

Projectnaam	Communicatie (Actielijnen 10, 14)
Toelichting	<p>In het actieplan NOIV komt bij elke actielijn uiteindelijk communicatie en marketing om de hoek kijken om de doelgroepen met het werk van de actielijnen te bereiken. We kunnen daarom rustig stellen dat communicatie en marketing cruciale factoren zijn bij het behalen van de doelstellingen van het actieplan.</p> <p>In het onderstaande overzicht worden de communicatie- en marketingactiviteiten belicht die opgestart worden vanuit het cluster communicatie van het programmabureau. De overige marketing en communicatie-activiteiten vanuit de actielijnen worden slechts zijdelings belicht met de opmerking dat het cluster communicatie de actielijnen adviseert en de regie voert over alle communicatie- en marketingacties. Het programmabureau werkt vanuit een integrale marketing en communicatiestrategie die in concrete aanwijzingen wordt uitgewerkt in een communicatiehandboek. Dat handboek zal naast huisstijlrichtlijnen ook zaken bevatten als doelgroepsegmentatie, handreikingen om community-wis te ontwikkelen, visuele communicatie en tone of voice van schriftelijke communicatie.</p>
Producten	<ul style="list-style-type: none"> • Maandelijks nieuwsbrief • Verhalen vertellen en verspreiden • Portal neerzetten en uitbouwen (start uitgesteld ivm financiering) • Jaarcongres organiseren • Doelgroepsessies • Voorloperscommunity opbouwen • Voorlopersbijeenkomsten organiseren • Regie op programma MediaPlaza • Regie op communicatie-activiteiten van alle uitingen programmabureau • Ondersteuning PR-activiteiten van Ambassadeur
Status	<ul style="list-style-type: none"> • Maandelijks nieuwsbrief is opgestart • Ongeveer eens per maand verschijnt een nieuw groot verhaal over een voorbeeldproject

Projectnaam	Communicatie (Actielijnen 10, 14)	
	<ul style="list-style-type: none"> • Portal staat on hold totdat het budget daarvoor rond is • Voorbereidingen jaarcongres 2009 zijn gestart, circa 150 inschrijvingen (eind januari) • Doelgroepsessies: leveranciersbijeenkomst was succes, datum voor bijeenkomst met open clubs staat • Community van voorlopers is samengesteld • Er is een eerste succesvolle voorlopersbijeenkomst geweest. • Het MediaPlaza programma voor 2009 is rond en sluit aan bij communicatieactiviteiten en hoofdthema's van NoiV • Ondersteuning en regie bij actielijn-acties goed ingeregeld. Zie bijvoorbeeld de ODF startactie, diverse publicaties waaronder het monitorrapport, etc. • Erik Gerritsen wordt ondersteund met een maandelijkse blog op overheidsmanagement.nl, met briefings voor optredens en met het creeren van opportuniteiten voor optredens. 	
Partners	<ul style="list-style-type: none"> • EGEM • BFS • MediaPlaza • ECP.nl • Digitaal Bestuur • Holland Open • Noord Nederland Open • OSLO (in oprichting) • ICT-office 	<ul style="list-style-type: none"> • Leveranciers • Opdrachtgevers • ICTU • Onderwijsinstellingen • Voorlopersgroep • Erik Gerritsen/Frans Nauta • Media Update • Overheidsmanagement
Samenhang	Tussen de activiteiten, doelgroepen en partners wordt zoveel mogelijk samenhang aangebracht. Een community-aanpak vormt daarvoor de basis. Uitgangspunt bij alle activiteiten is een platform te bouwen van partners en andere belanghebbenden en van daaruit tot een communicatie-afstemming te komen waarbij gestreefd wordt naar een alignment van de boodschappen, uiteraard binnen de doelstellingen van het actieplan.	
Planning 2009-2010	Q1 2009	<ul style="list-style-type: none"> • Jaarcongres • Doelgroepsessies
	Q2 2009	<ul style="list-style-type: none"> • Voorlopersbijeenkomst II • Doelgroepsessies
	Q3 2009	<ul style="list-style-type: none"> • Doelgroepsessies
	Q4 2009	<ul style="list-style-type: none"> • Voorlopersbijeenkomst III • Doelgroepsessies
	2010	<ul style="list-style-type: none"> • Jaarcongres • 2 x Voorlopersbijeenkomsten • Doelgroepsessies
Gedurende hele jaar 2009/2010	<ul style="list-style-type: none"> • Maandelijkse nieuwsbrief • Nieuwe verhalen van voorlopers en voorbeeldprojecten • MediaPlaza programma's • Regie communicatie actielijnen • PR-matige ondersteuning Erik Gerritsen 	

4 Bijlage 1: Uitvoeringsagenda NUP: relatie met NOiV

Concrete acties: *Open standaarden*

- **Actie A: koepelorganisaties en rijk lichten alle modelverordeningen, inkoopcontracten en standaardcontracten op het gebied van ICT en aanbestedingen door:**
- Waar nodig worden inkoopcontracten of standaardcontracten ontworpen. Doel hiervan is dat contracten geen bepalingen die verwijzen naar gesloten standaarden bevatten, tenzij dit wettelijk is voorgeschreven. De modelovereenkomsten van de koepelorganisaties en rijk zullen hiermee voldoen aan de eisen die gesteld worden vanuit het actieplan.
- **Actie B: koepelorganisaties vragen leden mee te werken aan het principe van “comply or explain and commit”**
- Indien leden niet kunnen voldoen aan de verplichting om open standaarden te gebruiken kunnen ze hiervan afwijken indien afwijkingen gemotiveerd worden vastgelegd in hun administratie, en dat over de mate van naleving van ‘comply or explain’ verantwoording wordt afgelegd in de toelichting bij het jaarverslag bij de informatie over de bedrijfsvoering. Deze manier van rapporteren sluit aan op bestaande controlcycli en -procedures.
- **Actie C: Leden richten een beleid in op het gebied van open standaarden.**
- In 2009 heeft 75% van de leden een beleid op het gebied van open standaarden. Het Rijk zal samen met de koepelorganisaties leden stimuleren een beleid op te stellen voor open standaarden. Het Rijk, stelt samen met de koepelorganisaties, een modelverklaring voor open standaarden op die bestuurders kunnen indienen bij hun volksvertegenwoordiging.
- De leden zijn per 1 januari 2009 in staat documenten in ODF te lezen en op te slaan, conform het actieplan. Indien hiervan afgeweken wordt, dient dit geregistreerd te worden conform het ‘comply or explain’ principe. Het programmabureau NOiV kan hierbij ondersteuning verlenen aan de leden.
- **Actie D: koepelorganisaties dragen dit beleid uit.**
- De koepelorganisaties dragen actief het belang uit van open standaarden aan de leden. Leden die vragen hebben over open standaarden worden zondig doorverwezen naar het programmabureau NOiV.
- koepelorganisaties en het Rijk zullen organisaties die op dit gebied uitvoerend zijn, bijvoorbeeld Kenniscentrum, eGem, i-teams, waterschapshuis en GBO-provincies vragen de principes op het gebied van open standaarden uit te dragen.

Concrete acties: *Open Source Software*

- **Actie E: koepelorganisaties en rijk lichten alle modelverordeningen, inkoopcontracten en standaardcontracten op het gebied van ICT en aanbestedingen door.**
- Waar nodig worden inkoopcontracten of standaardcontracten ontworpen. Doel hiervan is dat contracten geen bepalingen bevatten die bepaalde software zou bevoordelen. De modelovereenkomsten van de koepelorganisaties en rijk zullen hiermee voldoen aan de eisen die gesteld worden vanuit het actieplan.
- **Actie F: Leden richten een beleid in op het gebied van open source software.**
- In 2009 heeft 75% van de leden een beleid op het gebied van open source software. Het Rijk zal samen met de koepelorganisaties leden stimuleren een beleid op te stellen voor open source software. Het Rijk, stelt samen met de koepelorganisaties, een modelverklaring voor open source software op die bestuurders kunnen indienen bij de volksvertegenwoordiging.

- **Actie G: koepelorganisaties dragen dit beleid uit.**
- De koepelorganisaties zullen open source software niet actief stimuleren, maar het belang dat zij en het kabinet eraan hechten zullen kenbaar worden gemaakt aan de leden. Leden die vragen hebben over open source software worden zonedig doorverwezen naar het programmabureau NOiV.
- koepelorganisaties en het Rijk zullen organisaties die op dit terrein uitvoerend zijn, bijvoorbeeld Kenniscentrum, eGem, i-teams, waterschapshuis en GBO-provincies vragen de principes op het gebied van open source software uit te dragen.

Concrete acties: Algemeen

- **Actie H: Het Rijk ondersteunt de acties van de koepelorganisaties bij de leden.**
- Het Rijk richt het programmabureau NOiV (opvolger van OSOSS) in voor open standaarden en open source software. Dit bureau zal, in overleg met de koepelorganisaties, gericht communiceren wanneer dat noodzakelijk is. Omgekeerd is het benaderbaar door vertegenwoordigers vanuit de leden met specifieke vragen die zij hebben omtrent open standaarden en open source software.
- Het Rijk maak het leden mogelijk om te rapporteren over hun eigen vorderingen via de Overheidsmonitor, dat daartoe met een apart onderdeel zal worden uitgebreid. Het resultaat is een website waar leden door middel van zelfrapportage kunnen aangeven wat hun beleid is op het gebied van open standaarden en open source software.
- Tevens wordt op die website de mogelijkheid geboden voor het uitwisselen van ervaringen. Daarmee kunnen leden laten zien dat er al veel gebeurt. Dit geeft leden de mogelijkheid tot zelfrapportage over hun vorderingen bij het implementeren van de actielijnen op een website. De ervaringen van leden worden gecombineerd met reguliere rapportages. Met de gecombineerde informatie kan goed worden aangegeven hoe de medeoverheden scoren op het gebied van openheid. Het resultaat is een website waar overheidsorganisaties op basis van zelfrapportages en reguliere rapportages van elkaar kunnen leren hoever ze staan en wat ze doen aan openheid.
- Het Rijk rapporteert halfjaarlijks aan de Kamer omtrent de voortgang binnen leden over het actieplan.